

Pohorske skrivnosti

Gorska priroda in duševnost. Ljudska medicina. Kače in močeradi. Obisk pri pohorski »čudodelki«. Romantika izginja.

Pohorska idila s svojimi solničnimi jasnimi in neskončnimi gozdovi prehaja ob natančnejšem opazovanju tega prelepega koščka naše zemlje v svojevrstna skrivnostna doznavanja. Pohorje sicer ni bogve kako odmaknjeno od mestnega življenja, vendar gorska priroda uravnava duševno življenje Pohorcev bolj kot katerikoli drugi dolinski vplivi. Ne samo počasnost prehaja v mišljenje, doznavanje in opažanje ljudstva, tudi osamelost in naporitopijo živčevje in čutila, da je tempooperativnost ljudstva težak, mrk, a v svojem bistvu — dober.

Skrivnosti in tajnosti prirode vzbujajo slutnje v nadnaravnih pojavih in bitih: tuljenje vetrov, bučanje pohorskih vodopadov in šumljanje poh. potokov, trganie in léganje oblakov po hribih in dolinah ustvarjajo v gorjancu povsem druga nastrojenja, kakor v nas dolincih.

Vraže so sicer širom Pohorja zelo skopnele, manj ugodni pa so izsledki v pogledu ljudske medicine. Težko je pač posvetiti v temne predele ljudske duše, da bi izginile kače, močeradi, žabe in krastače, kakor tema pred solncem. Lahkovernost in vraževnost še bujno cveteta, ker ljudstvo na žalost le v skrajnih primerih išče zdravnika. Kdor spozna in občuti to gorsko življenje, se ne čudi in ne podcenjuje ljudstva, ki bi se v drugih življenjskih razmerah gotovo prilagodilo kulturi 20. stoletja.

Če pomislimo, da se je padarstvo v zadnjem času z raznimi »Zeileisi« in »Höller-Hansli« razpaslo že daleč po kulturnem svetu, potem ne smemo zametiti našim Pohorcem, če si sredi tajinstveno šuščečih pohorskih šum najdejo pomočnico v vseh križih in težavah človeškega in živalskega zdravja: čudodelno »dohtarco«, ki že 26 let izvršuje dela človeškega usmiljenja v duhu tradicij svojega očeta — rajnega pohorskega živnozdravnika.

Pred dnevi, ko je zlato majniško sonce radostno obsevalo temno in gosto smrekovje pod Klopnim vrhom, sem sredi planinske poti po naključju srečal »pacienta«, namenjenega k pohorski čudodelki. Tako človek zaide nenadoma iz mirne poezije gorske pomladi v romantiko najtišjih pohorskih skrivnosti. »Pa ni to nikaka skrivnost, saj od blizu in daleč — celo iz mesta — prihajajo ljudje po nasvete. Že z avtomobili so prišli k njej!« Tako mi pojasnjuje bolnik, hoteč pregnati moje dvome.

Pa je bila »ordinacija« resnično zanimiva slika iz poglavja domačega zdravilstva. Skrivnostna pot naju je vodila do tajinstvenega doma... Kopica tulečih psov, kretenska postava majhne žensčine, svojevrstna zidanica, vse to vzbujala sum na zvezo z »višjimi silami«...

S prijaznim možakarjem se že pred vrati prične živahen pogovor: odkod, za koga, kakaj itd. Cerberus kot predstraža naznani prihod svoji boljši polovici, ki nato v primitivni »zdravniški sobi« v u-

dobnem naslanjaču sprejema bolnike. Zgovorna ženska srednje rasti s sugestivnim pogledom z mirno preudarnostjo prav strokovnjaško obrača steklenico s prinešeno »vodo«. Z nešetimi izrazi svoje izkušnosti, svojih zaslug in uspehov si kmalu pridobi avtoritativen položaj, ki bolniku kmalu imponira, da se izpove, v kolikor bolezn ne dožene preiskava urina. Ne bi trdil, da je to šarlatanstvo in mazaštvo! Ženska ima nekaj pojma o domačem zdravstvu, a uspehe dosega bolj sugestivnim potom. Kemična zdravila odklanja, daje pa praške in tekočine iz pohorskih zelišč in korenin, ki škodovati prav gotovo ne morejo. Župnik Sebastijan Kneipp ji je svetel vzor in nje no mnenje, da more bolnik okrevari ob priložnosti hrani, vodi in čajih, je v skladu s skrivnostno črno omaro, ki jo ima čudodelka v sobi. Polna je najrazličnejših steklenic, praškov, čajev in korenin.

Zanimivo odkritje letal nad Mount Everestom

»Jezero bogov« v Himalaji.

Houstonova znanstvena letalska ekspedicija, o kateri smo že objavili daljši članek, se vrača z velikimi uspehi domov v Anglijo. Vse vesti, češ, da letala omenjene odprave niso preletela in fotografirala najvišjega vršca Himalajskega gorovja, Mount Everesta, ki se izkazale kot neutemeljene. Ekspedicija pa je imea še drug velik in pomemben uspeh. Na svojem skrajno nevarnem poletu je odkrila in točno narisala ter fotografirala tudi misteriozno »Jezero bogov« sredi Himalajskega gorovja, ki je bilo doslej znano le iz zamotanega pripovedovanja domačinov.

Tajnik ekspedicije polkovnik Etherton je pripovedoval na povratku na parniku »Rajputani«, da so angleški letalci na svojem drugem poletu nad Mount Everestom nenadoma opazili v višini kakih 7.500 m velikansko jezero, ki mora biti,

Dva patenta iz starih časov

Amerika je bila že od prvih začetkov svojega razvoja dežela tekmovanja vseh mogočih in nemogočih patentov, deloma koristnih, večinoma pa tudi takih, ki so se rodili v prevročih glavah. Ameriški patentni urad je prejel in odobril na pr. 17. maja 1887. patent zrakoplova, ki so ga vlekli po zraku orli. Podatki v patentnem uradu pripovedujejo o njem, da se eden ali dva orla vprežeta v navaden zrakoplov, napolnjen s plinom, ki ga potem vlečeta v daljave. Vodnik v gondoli pa določa smer vožnje na isti način z vajeti, kakor pri konjih. Druga taka novost je bil patent hipnotiziranja rib, ki je bil prijavljen patentnemu uradu 25. aprila 1916. V tem primeru ni šlo za zabavo ali spoznanje kakih tajnosti narave, temveč naj bi koristil nestrpnim ribičem pri ribolovu. Patent je obstojal v konkav-

Dobil sem vtis, da skuša na bolnika vplivati predvsem z duševnimi sredstvi, kar se danes le redko vpoštevava. Prikupna »materinska naklonjenost« je taka, da ne morem zanikati dobrih učinkov domačinke zlasti na mrko in z občutjem manjvrednosti obdarjeno naravo planinskega človeka. Iz teh vidikov je obiskovanje te »zdravnice« razumljivo. Ljudska navada je, ki bo ostala do njene smrti, čeprav je oblast že večkrat skušala preprečiti njeno »prakso«.

Z zaupanjem se je vračal bolnik, jaz pa sem odhajal v prepričanju, da s »čudodelnostjo« še ni dan povod za razburjenje, niti za reklamo. Sočna planinska zelišča in čiste pohorske vode prav gotovo ne bodo nikomur škodovale. Nasprotno! Pasjo in mačjo mast, žabe, kače in močerade bodo sčasoma zavrgli tudi tisti, ki nimajo sredstev za zdravniško pomoč.

Naravni razvoj gre svojo pot in z njim bo izginila ona romantika, ki naše Gorjance usmerja tako, da ne vidijo dobrot in lepote svojega Pohorja v oni krasoti, kakor jih uživamo mi dolinci tam nad vrhovi.

Ver.

po barvi vode sodeč, zelo globoko. Jezero leži prav na onem kraju, ki so ga omenjali domačini. Legenda pripoveduje, da črpajo bogovi vodo iz tega jezera, kadar so žejni ali kadar hočejo napraviti dež oziroma kadar želijo poplavit druge pokrajine. Zanimivo je, da se je izkazala pripovedba domačinov o »jezeru bogov« kot resnična.

Legenda pripoveduje nadalje, o nekem plemenu »snežnih ljudi«, ki baje prebivajo visoko gori v večnem snegu in ledu Himalaje. Nekateri znani raziskovalci tega najvišjega gorovja na svetu ne izključujejo možnosti, da prebivajo v predelih Himalajskega gorovja slučajno tamkaj zaostali ljudje mongolskega ali indijskega porekla. Posebno čudno pa je dejstvo, da je bilo »jezero bogov« najdeno in odkrito v višini, kjer bi po geoloških zakonih ne moglo biti jezera.

nem zrcalu, ki se je pritrdilo na vrvice takoj za trnkom. Po opisu izumitelja samega se približa velika riba zrcalu in opazi v njem samo sebe, seveda znatno pomanjšano. Riba potem misli, da je mala ribica pred njo dobrodošel plen in hlasne požrešno po njej, v tem trenutku pa pogoltno že tudi trnek in se ujame. Seveda manjkajo v zapiskih patentnega urada vsaki podatki, koliko rib je ujel izumitelj na svoj »sijajni patent«.

Justifikacija pohotnega morilca.

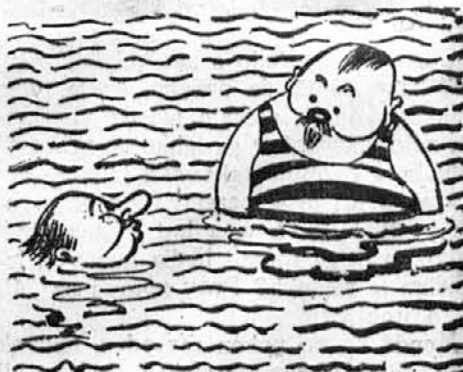
V Elbingu v Vzhodni Prusiji je bil pred dnevi justificiran neki Paul Schimanski, ki je v noči na 23. januarja t. l. najprej posilil neko 16letno dekle, nato pa jo še umoril. Porotno sodišče ga je obsodilo na smrt in so sodbo potrdile tudi vse višje instance.

Mandžurske kokoši.

Tam daleč od vzhoda prihaja vest, da je v Mandžuriji v tesno odmerjeni krajini sedež posebno velike pasme kokoši, ki znese do 100 gramov težko jajce. To že nekaj pomeni, če pomislimo, da tehtata navadno kurje jajce okrog 50 gramov. 60 gramov težko kurje jajce je pri naši kokoši že nekaj posebnega. T. Kohmura poroča o poskusih s temi kokošmi. Bilo je težko najti čistokrvno kokoš te pasme. V treh letih je spravil skupaj samo 13 petelinov in 32 kokoši. Jajce teh kokoši je tehtalo povprečno 90 gramov, v enem primeru 113 gramov, jajce z dvema rumenjakoma pa celo 143 gramov. O petelinih pripoveduje, da dosežejo težo 5 kilogramov, kokoši pa 4,5 kg. Pač je pa jajc malo. V enem letu jih je znesla ena kokoš 77, druga pa samo 54. Pač so pa bile tudi kokoši, ki so jih znesle po 120 in celo po 190. Kokoši te pasme hitro dorastejo, jajca neso že v starosti 187 do 219 dni. Večinoma neso jajca pozimi, kar je gospodarsko zelo važno. Slaba stran teh kokoši je pa, da njihova jajca niso posebno plodna, kajti samo iz tretjine se izležejo piščanci.

Dva rimska romarja.

Nedavno so listi poročali o bavarskem kmetu, ki se je bil napotil s težkim križem peš iz domače vasi v bavarskih Alpah v Rim. Namen je bil dober, toda križ ga je od dne do dne bolj pritiskal k tlom. Mož se je dolgo junaško držal, končno je pa začel omagovati in s križem vred se je dal tu pa tam peljati nekaj časa z avtomobilom. Njegova pokora torej ni bila popolna, toda kaj hočemo, hrbet tudi ne prenese vsega in če človeku odpovedo noge, se mora pač peljati. Zdaj pa prihaja iz Rima vest o drugem romarju, ki je žilavega Bavarca daleč prekosil. Gre za 50letnega Edmunda Viviera iz Hasselta v Belgiji, ki je svoj načrt točno izpolnil. Mož je hotel dobiti posebne odpustke svetega leta in ker ni imel denarja za vožnjo, se je napotil peš preko Luksemburške, Alzasko-Lotrinske in Švice v Italijo. Preko Milana je srečno prispel v sveto mesto. Prehodil je 1679 km v 51 dneh. Koliko podplatov je raztrgal, ni znano. Tudi domov se vrne peš.

»Zares je bilo junaško dejanje, da ste s te višine skočili v vodo in rešili utapljenega se.«
»Kaj bi bilo tisto, gospod. Le to bi rad vedel, kdo je bil oni tepec, ki me je bil sušil v vodo.«

Mali oglasi

Razno

GRAJSKA KLET.
Danes zvečer sveže morske ribe: brodeto s polento in kalamarjev rizoto. 2034

VEČJA KOLIČINA SLADKEGA SENA
v balah, po dnevni ceni na prodaj. Vprašati pri hišniku, Jezdarska ulica 5. 2015

TRAJNI KODRI, 100.— Din
z najnovejšim preparatom izdeluje Marica Požar, gledališka frizerka, Vetrinjska ulica št. 11. 2013

REFORM-HRANA.
10 dkg. Din 5.— Z. Anderle, Maribor, Gosposka ul. 20.

STENICOL
uniči stenice z zarodom. Drogerija Kanc. 1403

SENO V BALAH
se prodaja po najnižji dnevni ceni. Združene prevozniških obrtov v Mariboru. Tržaška 20.

MIZARSTVO.
prvorazredno, za pohištvo ter ostala mizarstva dela. Naročila pod ugodnimi pogoji. Ciril Razboršek, Maribor. Dravska ulica 4. 1819

DNEVNO SVEŽI JOGHURT
na debelo, na drobno. Mlekarna Bernhard, Aleksandrova cesta 51. Koroška cesta 10. 1668

OBLEKE, ČEVLJE.
če tudi potrebne popravila, knjige, nakit, porcelan, pohištvo, perilo, plača najboljšo Grajska starinarina, Trg svobode. 1662

MARTIN SAFRAN.
sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

PIJTE DNEVNO BRAZILMATTE-ČAJ.
1 zavitek Din 5.— pri Z. Anderlu, Maribor, Gosposka ul. 1937

Prodaj

NA PRODAJ NOVA SPALNICA.
nerabljena, kompletna, iz jesenovega cveta, najmodernejša, z otomano in stara spalnica, dobro ohranjena, iz trdega lesa, tudi z otomano, po zelo nizki ceni. Kacijanerjeva ulica 10, vhod desno, št. 1. 2012

DOBRO IDOČO SPECERIJSKO IN GALANTERIJSKO TRGOVINO.
5 minut od glavnega kolodvoza, izven mesta, takoj prodam. Ponudbe na upravo »Večernika« pod št. 15. 2003

Službo dobi

TRGOVSKEGA UCENCA
sprejemem. Trgovina, Stritarjeva ulica 17. 2005

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO,
lepo, z vso oskrbo, oddam. Gosposka ulica 52. 2011

Stanovanje

ENOSOBNO STANOVANJE.
lepo, suho, oddam poceni v Pobrežju, Cesta na Brezje 99. 2008

STANOVANJE.
obstoječe iz 2 sob in kabineta, išče višji državni uradnik na desnem bregu Drave blizu vojašnice ali pa sredi mesta s 1. julijem. Ponudbe na upravo lista pod značko: »Zanesljiva stranka«. 5000

Službo išče

LJUBITELJICA OTROK.
Slovenka, s perfektnim znanjem srbohrvaščine in nekoliko nemščine, s trgovsko in gospodinjstvo šolo, išče mesto pri boljši rodbini. Gre tudi v inozemstvo. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Poštena« 4305

SEZONSKA PRODAJALKA
v vseh strokah verzirana, tudi v delikatesni in slaščičarski stroki, išče mesta za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« Maribor, pod »Dobra moč«. 3405

Gostilna

„PRI VEVERICI“, Tezno
bo priredila na binokostne praznike pod košatimi lipami

K O N C E R T
in pojedino piščancev. — Pristna ljutomerska vina. Izborna kuhinja. — Se priporoča PEKLAR, gostilničar.

MODNI LISTI

FRANCOSKI IN NEMŠKI
V NAJVEČJI IZBERI V

TISKOVNI ZADRUŽ
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 10